

สภาพการพัฒนาศมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ
A States of developing Teachers' Competency in Curriculum and
Learning Management under The Secondary Educational Service
Area office Ubon Ratchathani Amnat Charoen

นิกรณ์ นิลพงษ์¹ เสวตาภรณ์ ตั้งวันเจริญ² และ ชวนคิด มะเสน³

Nikorn Nilpong¹ Sawetaporn Tangwancharoen² and Chuankid masena³

Received : October 1, 2024; Revised : December 26, 2024; Accepted : December 27, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาศมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาศมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์สอนและขนาดโรงเรียน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงปริมาณได้เก็บข้อมูลแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 351 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 21 คน ครูผู้สอน 330 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า ที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน 8 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการพัฒนาศมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University; e-mail : nikorn.ng65@ubru.ac.th

^{2,3} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University; e-mail : Sawetaporn.t@ubru.ac.th, Chuankid.m@ubru.ac.th

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์สอนและขนาดโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ พบว่า 3.1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ควรศึกษาหลักสูตรแกนกลาง โครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ครูทุกคนมีส่วนร่วม มีความทันสมัยและเหมาะสม มีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา 3.2) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ควรสอดคล้องกับตัวชี้วัด ส่งเสริมกระบวนการคิด มีความหลากหลาย เหมาะสมกับสาระ วัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล ปรับใช้ตามสถานการณ์ ผู้เรียนมีส่วนร่วม 3.3) ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนแสวงหาคำความรู้ด้วยตนเอง ลงมือปฏิบัติจริง มีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมศักยภาพตามความสนใจ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 3.4) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อวัตกรรมเทคโนโลยี ควรมีความรู้ด้านหลักการใช้และพัฒนาสื่อ สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร เหมาะสมกับผู้เรียนและมีความหลากหลาย และ 3.5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีความรู้ด้านการวัดและประเมินผล ควรวางแผน กำหนดนโยบายการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด มีการประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้

คำสำคัญ (Keywords) : แนวทางการพัฒนา, สมรรถนะครู, การบริหารหลักสูตร, การจัดการเรียนรู้

Abstract

This research aimed to : 1) study the current status of teacher competency development in curriculum management and learning management under the Secondary Educational Service Area Office of Ubon Ratchathani Amnat Charoen; 2) compare opinions on the status of teacher competency development in curriculum management and learning management, classified by educational qualifications, teaching experience, and school size; and 3) explore approaches for improving teacher competencies in curriculum management and learning management. This study employed a mixed-methods research design. For the quantitative research, data were collected using questionnaires from a sample of 351 participants, including 21 school administrators and 330 teachers, selected using stratified random sampling. The research instrument was a 5-point Likert scale questionnaire with a

reliability coefficient of 0.97. Statistical methods used include percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. The qualitative research the target group consisted of 8 participants, including school administrators and teachers, selected through purposive sampling. Data were collected using structured interviews and analyzed through content analysis.

The research findings were as follows : 1) The overall and specific aspects of the current status of teacher competency development in curriculum management and learning management under the Secondary Educational Service Area Office of Ubon Ratchathani and Amnat Charoen were rated at a high level of implementation. 2) The comparison of opinions on the status of teacher competency development in curriculum management and learning management, classified by educational qualifications, teaching experience, and school size, revealed no significant differences overall. 3) Approaches for improving teacher competencies in curriculum management and learning management were found as follows 3.1) In curriculum creation and development, it is recommended to study the core curriculum, analyze student and community needs, ensure participation from all teachers, and maintain relevance and appropriateness, with continuous curriculum evaluation for improvement. 3.2) In learning design, it should align with indicators, promote critical thinking processes, be diverse and suitable for content, age, and individual differences, and be adaptable to different situations, ensuring student participation. 3.3) In learning management, students should seek knowledge independently, engage in practical activities, interact with their environment, apply knowledge to daily life, and develop potential based on individual interests, with consideration of personal differences. 3.4) In the use and development of media, innovation, and technology, teachers should possess knowledge in media development and use, aligning with learning management plans, and effectively utilizing ICT to enhance communication, with media that is appropriate and varied for students. and 3.5) In learning assessment and evaluation, teachers should have knowledge of assessment and evaluation methods, develop policies for assessment in line with standards and indicators, use diverse assessment methods suitable for individual differences, and encourage student participation in the evaluation process.

Keywords : Competency Development Approach, Teacher Competency, Curriculum Management, Learning Management,

บทนำ (Introduction)

การพัฒนาสมรรถนะครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นมากสำหรับประเทศไทยที่เป็นอีกประเทศที่กำลังพัฒนาที่จำเป็นต้องก้าวตามโลกให้มีความเท่าทันตามสถานการณ์ การจัดการศึกษาไทยต้องปรับเปลี่ยนให้เท่าทันตามการพัฒนาการของเทคโนโลยีที่ไปอย่างรวดเร็ว และต้องมุ่งพัฒนาให้คนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้มีทักษะและสมรรถนะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ควบคู่กับการพัฒนาสมรรถนะข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อส่งต่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็น ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ด้วยประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการ ในทุกพื้นที่ และระบบการปฏิบัติงานที่น่าดึงดูดเข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารและบริการการศึกษา (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2563 : 2-7)

ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักเรียน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยถ่ายทอดผ่านทางกระบวนการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตร ครูจึงมีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับนักเรียน ดังนั้นคุณภาพของครูจึงมีความสำคัญครูจึงต้องพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะของการเป็นครูมืออาชีพอยู่เสมอ เพื่อที่จะปรับตัวให้ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมโลก อันนำไปสู่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้นักเรียน โดยสมรรถนะคือ ความสามารถของบุคคลในระดับที่สามารถปฏิบัติงานใดงานหนึ่งได้สำเร็จ โดยใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะที่ตนมีอยู่ ทั้งนี้สมรรถนะเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของบุคคลในการนำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะของตน มาประยุกต์ใช้ในงานหรือในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้จนประสบความสำเร็จ สมรรถนะจึงเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะ เจตคติหรือคุณลักษณะที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน การแก้ปัญหา และการดำรงชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 : 9)

การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ เป็นสมรรถนะครูที่สำคัญในการที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรที่วางไว้ ซึ่งเป็นสมรรถนะประจำสายงาน กำหนดให้ครูมีความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้รูปแบบเทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง ส่งเสริมคุณลักษณะพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียนใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง และนำผลการ

ประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 17-18)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ กำหนดนโยบาย จุดเน้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ด้านโอกาส สนับสนุนให้เด็กได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีพัฒนาการที่ดี ทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมกับวัย ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาผู้เรียนให้คิดคำนวณได้ ผู้เรียนมีทักษะการ เรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลก ในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะหลักที่จำเป็นในแต่ละระดับ ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ กำหนดผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง รวมทั้งส่งเสริม พัฒนาระบบการวัดและประเมินผู้เรียน และส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นครูยุคใหม่ มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีทักษะในการ ปฏิบัติหน้าที่ได้ดี มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง และมีจิตวิญญาณความเป็นครู (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ, 2566 : 1-2) จะเห็นได้ว่าในการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้ได้ตามนโยบายและจุดเน้นนั้น ให้ผู้เรียนมีความรู้มีทักษะ ครูจะต้องมีสมรรถนะทางวิชาชีพครูโดยสมรรถนะที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

จากความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครู ดังที่กล่าวมา หากครู มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเป็นไปตามสมรรถนะ จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง ผู้วิจัยจึงเห็น ความสำคัญ ของการศึกษาศาภาพการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ เพื่อให้ทราบถึงสภาพการ พัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันเป็นอย่างไร ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ อยู่ในระดับใด และแนวทางการพัฒนา สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร เพื่อนำผลที่ได้จาก การวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของครู ในด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไป ตามเป้าหมายของหลักสูตร ที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาศมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาศมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์สอนและขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 3,605 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 209 คน ครูผู้สอน จำนวน 3,396 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 351 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน ครูผู้สอน จำนวน 330 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดตัวอย่างด้วยวิธีการเทียบสัดส่วนตามขนาดสถานศึกษาแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

1.3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนทั้งสิ้น 8 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 4 คน และครูผู้สอน จำนวน 4 คน เลือกจากโรงเรียนต่างขนาดกัน ซึ่งมีคุณวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ และปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่ได้รับรางวัล ด้านการบริหารหลักสูตรหรือการจัดการเรียนรู้ (Best Practice) และมีประสบการณ์การทำงานเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) วุฒิการศึกษา 2) ประสบการณ์สอน และ 3) ขนาดโรงเรียน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการพัฒนาศมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี 1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และ 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถามสภาพการพัฒนาศมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาศมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ มีคำถามทั้งหมด 44 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert มี 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง .60 ถึง 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถามปลายเปิดโดยอาจารย์ที่ปรึกษา และค่าดัชนีความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่าง .80 ถึง 1.00

3.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยทั้งสองฉบับมีคำถามครอบคลุม 5 ด้าน จำนวน 5 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินดัชนีความสอดคล้อง พบว่าแบบสัมภาษณ์มีค่า IOC ระหว่าง .80 ถึง 1.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ 2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ในรูปแบบเอกสารและรูปแบบออนไลน์ (Google Form) ผ่านระบบ AMSS (Education Area Management Support System)

4.2 การรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูล 2) ผู้วิจัยทำการประสานงาน เพื่อกำหนดหมายวันเวลาในการสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูล 3) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามขั้นตอนดังนี้ 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม 2) นำแบบสอบถามที่มี

ความสมบูรณ์ในการตอบมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3) แยกแบบสอบถามตามตัวแปรอิสระ คือ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์สอนและขนาดโรงเรียน วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) 4) แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์โดยสถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5) เปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบที (t-test) และ 6) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็น ตามประสบการณ์สอนและขนาดโรงเรียน โดยใช้การทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อพบความแตกต่างนำมาเปรียบเทียบกรณีรายคู่ โดยใช้วิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least significant difference: LSD)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ 1) นำแบบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จัดพิมพ์เนื้อหาปรับการใช้คำให้เหมาะสมโดยความหมายยังคงเดิม 2) การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นวิธีการสร้างข้อสรุป จากเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาแบบการบรรยาย

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาศูนย์ศูนย์ด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ผู้วิจัย ขอเสนอสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการพัฒนาศูนย์ศูนย์ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ พบว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.27 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ ผลแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาศมรรณะครู
ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยภาพรวม

ที่	สภาพการพัฒนาศมรรณะครู ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล			
		$\bar{X}$	SD.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
1	ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	4.25	.68	มาก	5
2	ด้านการออกแบบการเรียนรู้	4.33	.72	มาก	1
3	ด้านการจัดการเรียนรู้	4.26	.78	มาก	4
4	ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี	4.27	.70	มาก	3
5	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.28	.73	มาก	2
รวม		4.27	.68	มาก	

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการพัฒนาศมรรณะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาศมรรณะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มวุฒิปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มวุฒิปริญญาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาศมรรณะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาศมรรณะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ผลแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีต่อสภาพการ
พัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดย
เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่

สภาพการพัฒนสมรรถนะ		ขนาดโรงเรียน	ขนาด	ขนาด	ขนาด	ขนาดใหญ่
ครู			เล็ก	กลาง	ใหญ่	พิเศษ
ด้านการสร้างและพัฒนา		$\bar{X}$	4.00	4.34	4.36	4.15
หลักสูตร	ขนาดเล็ก	4.00	-	-.34*	-.36*	-.15
	ขนาดกลาง	4.34	-	-	-.02	.19*
	ขนาดใหญ่	4.36	-	-	-	.21*
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.15	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยสรุป
เป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ควรศึกษาหลักสูตรแกนกลางศึกษาตัวชี้วัดองค์ประกอบ
และโครงสร้างหลักสูตร ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอน ควรวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและ
ชุมชน ประชุมและวางแผนโดยครูทุกคนมีส่วนร่วม ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เนื้อหาแต่ละกลุ่ม
สาระ มีความทันสมัย น่าสนใจและเหมาะสม ควรสร้างและพัฒนาหลักสูตร นำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้
แล้วประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป และมีการนิเทศติดตาม
การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ดังบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

“...ควรมีการจัดอบรมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน เพื่อศึกษาตัวชี้วัด องค์ประกอบและโครงสร้างหลักสูตรวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและ
ชุมชนโดยการประชุมกรรมการสถานศึกษาแล้วนำไปสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร
แกนกลาง ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน...” (สุกิจ จันทบาล, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2567)

“...การประเมินการใช้หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพราะจะได้รู้ถึงจุดเด่นและจุดที่
ควรปรับปรุง พัฒนาของหลักสูตร ซึ่งควรต้องมีการประเมินหลังจากการใช้หลักสูตร จากผู้ที่เกี่ยวข้อง...”
(เทียนชัย ทาเงิน, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2567)

3.2 ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ควรออกแบบสอดคล้องกับตัวชี้วัด เน้นส่งเสริมกระบวนการคิดและทักษะต่าง ๆ ควรจัดการอบรมให้ครูผู้สอน มีรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน นำไปปฏิบัติได้จริง มีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ มีความหลากหลาย เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความยืดหยุ่น ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม การจัดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้ มีการปรับปรุงและพัฒนา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

“...ออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดมีความทันสมัยและสร้างสรรค์เน้นการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning เลือกเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ลงสู่แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล...” (วนิดา สร้อยจิต, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2567)

“...ออกแบบการเรียนรู้โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามตัวชี้วัด เลือกใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายส่งเสริมกระบวนการคิดและทักษะต่างๆของผู้เรียน...” (เอกพงศ์ บัวชุม, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2567)

3.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ผู้เรียนมีโอกาสสร้างสรรค์และแสวงหาคำความรู้ได้ด้วยตนเอง ควรจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนตามความสนใจ สนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ จัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียน จัดอบรมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning มีการนิเทศติดตามด้านการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ดังบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

“...จัดกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมมากที่สุด เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และ อารมณ์ ผู้เรียนสามารถแสวงหาและศึกษาได้ด้วยตนเอง...” (อภิสิทธิ์ ต้องสู้, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2567)

“...ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพนั้น การใช้วินัยเชิงบวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูจะต้องมีการบริหารจัดการชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม บริหารจัดการเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเวลา มีการถ่ายทอดเนื้อหาให้ชัดเจน ผู้เรียนเข้าใจง่าย และครูผู้สอนจะต้องจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน...” (วนิดา สร้อยจิต, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2567)

3.4 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี ควรมีความรู้ความเข้าใจ ควรมีการจัดอบรมจัดทำสื่อและนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้โดยมีความสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ จัดหาสื่อให้

เพียงพอต่อความต้องการ และมีการบำรุงจัดเก็บให้สื่อมีคุณภาพพร้อมใช้งาน ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อนวัตกรรมที่ ผลิตสื่อที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและมีความหลากหลาย มีการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และรูปแบบการเรียนรู้ ดังบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

“...ครูผู้สอนควรมีการผลิตสื่อ มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา นำผลมาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้สถานศึกษามีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า ประเมินผลโดยการให้ นักเรียนประเมินครูผู้สอน เพราะจะประเมินผลได้ชัดเจนที่สุด...” (สุกิจ จันทบาล, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2567)

“...ครูมีการจัดทำสื่อการเรียนรู้ร่วมกัน ตรงตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูได้ออกแบบ เอาไว้ เมื่อมีการใช้สื่อก็มีการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมต่อไป ให้ครูพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ มีความหลากหลายทั้งเป็นสื่อที่ผลิตเอง เปิดโอกาสให้ครูสามารถเลือก สื่อสื่อได้เอง...” (รณชัย ธรรมราช, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2567)

3.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครอบคลุมเกี่ยวกับระเบียบแนวปฏิบัติการวัดและ ประเมินผล ครูเข้าอบรมการสร้างเครื่องมือวัดผลให้ครอบคลุมรอบด้าน ให้มีความสอดคล้องตรงกับ มาตรฐานและตัวชี้วัด มีความหลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม และควรประเมินการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ ดังบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

“...ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและ ประเมินผลของสถานศึกษา มีความสามารถในการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน ประเมินผลการเรียนการสอน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สารการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้...” (อภิสิทธิ์ ต้องสู้, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2567)

“...ครูมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงเน้นการวัดการประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล...” (เทียนชัย ทาเงิน, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2567)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการ จัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ มีความสอดคล้อง กับแนวการปฏิบัติของสำนักงานเขต ในการให้ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินประสิทธิภาพการทำงานของ

ครูผู้สอน มีการนิเทศติดตามเรื่องการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้มีผลการวิจัยดังปรากฏ และมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสถานศึกษา จะได้ปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูเกณฑ์เดียวกัน ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ได้มีการนิเทศติดตามการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัด ทำให้โรงเรียนต่าง ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับมากเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปทุมทริกา นิลพัฒน์ (2558 : 104-107) ได้ศึกษา สมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีเกณฑ์การประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติงานเดียวกัน และโรงเรียนได้รับ นโยบาย แนวทางการปฏิบัติ การนิเทศติดตาม เรื่องการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญเหมือนกัน จึงส่งผลให้แม้มีวุฒิการศึกษาต่างกัน แต่การปฏิบัติงานอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวารุณี ผลเพิ่มพูล และชูชีพ ประทุมเวียง (2556 : 66) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจะมีความคิดเห็นต่อสภาพการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ที่น้อยกว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้ อาจเนื่องจากครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจะได้รับหน้าที่พิเศษที่ไม่ใช่เรื่องการจัดการเรียนรู้และผู้บริหาร

สถานศึกษาที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีจะมีภาระในการจัดการเรียนรู้ที่น้อยกว่า และครูผู้สอนที่มีอายุน้อยที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจะได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมอบรมด้านการจัดการเรียนรู้ ที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้นมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสถาพร ทิมา (2563 : 102-104) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในยุค 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนามรรณะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีประสบการณ์ทำงานต่างกัน แต่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนได้รับนโยบายให้มีการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ซึ่งจะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรู้อยู่ระหว่างครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน ทั้งในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน และโรงเรียนส่วนใหญ่ได้ให้ครูผู้สอนทั้งโรงเรียนมีการจัดทำพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกัน อีกทั้งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โรงเรียนใกล้เคียงในสหวิทยาเขตเดียวกัน ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้อะไรก็ตามที่ผลประเมิณผล หรือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนามรรณะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของตุลยา ธีรวิโรจน์ (2562 : 119-124) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนามรรณะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในแต่ละขนาดสถานศึกษา ได้รับการนิเทศติดตามจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ซึ่งมีนโยบายเหมือนกันในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning มีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรใกล้เคียงกัน อีกทั้งมีกิจกรรม โครงการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และของโรงเรียนมัธยมในสังกัด ในเรื่องการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ใกล้เคียงกัน ซึ่งโรงเรียน จะได้เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน จึงส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ในขนาด

โรงเรียนที่ต่างกันไม่มีผลต่อความคิดเห็นในการพัฒนาสมรรถนะครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวนีย์ นวลน้อย (2560 : 99-102) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษและขนาดใหญ่ มีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีแผนการเรียนหลากหลายมากกว่า มีโครงการห้องเรียนพิเศษ เช่น ห้องเรียนพิเศษ คอมพิวเตอร์ ห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ห้องเรียนพิเศษคณิตศาสตร์ ห้องเรียนพิเศษ ภาษาอังกฤษ แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ แผนการเรียนสังคมศึกษา-ภาษาอังกฤษ เป็นต้น ส่วนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กเนื่องด้วยข้อจำกัดทั้งด้านบุคลากร และจำนวนนักเรียน จึงส่งผลให้มีแผนการเรียนที่ไม่หลากหลาย จึงทำให้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร แตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของวารุณี ผลเพิ่มพูน และชูชีพ ประทุมเวียง (2556 : 66) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ

3.1 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ครูควรศึกษาหลักสูตรแกนกลาง เพื่อศึกษาตัวชี้วัด องค์ประกอบและโครงสร้างหลักสูตร ควรวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและชุมชนประชุมและวางแผน จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยครูทุกคนและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีส่วนร่วม ในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา เพื่อให้ทราบถึงการเลือกลำดับเนื้อหาแต่ละกลุ่มสาระ มีความทันสมัย น่าสนใจและเหมาะสม ควรสร้างและพัฒนาหลักสูตร นำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ แล้วประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป ควรมีการอบรมให้ความรู้ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร แก่ครูผู้สอน และมีการนิเทศติดตามการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสภาพร ทิมา (2563 : 102-104) ได้การศึกษการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในยุค 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

3.2 ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ครูควรออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด เน้นส่งเสริมกระบวนการคิดและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนมีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ควรออกแบบ การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล รูปแบบการ จัดการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นสามารถปรับใช้ตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน

มีส่วนร่วมในการออกแบบ การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและ การประเมินผลการ เรียนรู้ ควรมีการประเมินผล การออกแบบการจัดการเรียนรู้ นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนา ควรจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ให้ครูผู้สอน มีรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนเข้าใจงานนำไปปฏิบัติ ได้จริง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ครูผู้สอนที่สามารถออกแบบการเรียนรู้ ได้ดี สอดคล้องกับธรรมชาติวิชา ถูกต้องตามทฤษฎีการเรียนรู้ เหมาะสมกับผู้เรียน สามารถพัฒนาผลการ เรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้บริหารและครูควรให้ความสำคัญ กับการออกแบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีการพิจารณาถึงความสอดคล้องกับหลักสูตร ความเหมาะสม กับธรรมชาติรายวิชา และบริบท โรงเรียนและชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยาภรณ์ พุ่มแก้ว, ศิริยุภา พูลสุวรรณ และดารกา วรรณวนิช (2558 : 49-59) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านการออกแบบการจัดการ เรียนรู้บนฐานความต้องการของผู้เรียน

3.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ ครูควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ผู้เรียนควรมีโอกาสสร้างสรรค์และแสวงหาองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถแสวงหาและศึกษาได้ ด้วยตนเอง มีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนควรมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จัดการ เรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนตามความสนใจ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ตามบริบทของโรงเรียน สนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ จัดหาเครื่องอำนวยความสะดวก ในการจัดการเรียนให้ครูผู้สอน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning จัดกิจกรรม ตามที่ออกแบบการเรียนรู้ การนิเทศติดตามด้านการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุรณี กรุณา (2565 : 117-118) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูต่างชาติ ในโรงเรียนสองภาษา กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสันกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

3.4 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ครูควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการใช้และพัฒนาสื่อทั้งจากการอบรมหรือศึกษา ควรมีการจัดอบรมการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี ให้ครูผู้สอน จัดทำสื่อและนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้โดยมีความสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีความรู้เรื่องเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการสืบค้นข้อมูลการจัดเก็บข้อมูลและการนำไปใช้งาน มีการ ประยุกต์ใช้ หรือพัฒนาสื่อและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลิตสื่อที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และมีความหลากหลาย การประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ ผู้เรียนและรูปแบบการเรียนรู้ จัดหาสื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน และมีการบำรุงจัดเก็บให้สื่อ

มีคุณภาพพร้อมใช้งาน สอดคล้องกับงานวิจัยของจอย ทองกล่อมศรี (2560 : 86-87) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครู

3.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูผู้สอนควรมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล ควรวางแผน กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล การวัดผล และประเมินผลการศึกษา ให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ควรมีการประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบข้อมูลในหลายมิติ ควรส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ อบรมแนวทางการสร้างเครื่องมือวัดผลให้ครอบคลุมรอบด้านและควรประเมินการวัดผลประเมินผลถึงความเหมาะสมกับผู้เรียน มีการนิเทศติดตามการวัดและประเมินผล การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของจริยาภรณ์ ตู่คำมูล (2563 : 152-153) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

องค์ความรู้ใหม่ (Originality and Body of Knowledge)

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง ตัวชี้วัด ควรวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีความทันสมัย น่าสนใจและเหมาะสม มีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

2. ด้านการออกแบบการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด เน้นส่งเสริมกระบวนการคิดและทักษะ มีความหลากหลาย เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC)

3. ด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ผู้เรียนได้สร้างสรรค์และแสวงหาองค์ความรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติจริง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงความรู้ในชีวิตประจำวัน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี มีความสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มีความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร การจัดเก็บข้อมูลและการนำไปใช้ มีการประยุกต์ใช้หรือพัฒนาสื่อและนวัตกรรม มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและมีความหลากหลายเพียงพอต่อความต้องการในการ และมีการบำรุงรักษา

5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีการประเมินผลการเรียนรู้ ให้ครอบคลุมรอบด้าน มีความหลากหลาย มีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรมีการส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะเรื่องการสร้างและพัฒนาหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนรู้ที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ซึ่งมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ให้ได้ตามมาตรฐาน
2. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ เมื่อนำผลวิจัยไปใช้กับสำนักเขตพื้นที่อื่น อาจคำนึงถึงความต่างกันของบริบท สังคม
3. หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาและส่งเสริม สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สร้างความตระหนัก ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เห็นความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านอื่น ๆ สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู หรือสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ คือ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนภาวะผู้นำ ครู และการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูต่อไป
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง สมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ กับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ

เอกสารอ้างอิง (References)

- จริยาภรณ์ ตู่คำมูล. (2563). การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการ จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จอย ทองล้อมศรี. (2560, กรกฎาคม - ธันวาคม). “แนวทางการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ในการ พัฒนาการเรียนการสอนของครู.” วารสารบรรณศาสตร์ มศว. 10(2) : 86-87.
- ตุลยา ธีรวิโรจน์. (2563, มกราคม – เมษายน). “สภาพและแนวทางการพัฒนาครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์.” วารสาร ครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 1(2) : 119-124.
- เทียนชัย ทาเงิน. (2567, พฤษภาคม 21). ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนจิกดู่วิทยา. สัมภาษณ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุรณี กรุณา. (2565). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูต่างชาติในโรงเรียนสอง ภาษา กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสันกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ปิยาภรณ์ พุ่มแก้ว, ศิริยุภา พูลสุวรรณ และดารกา วรรณวนิช. (2558). “การพัฒนาครูด้านการออกแบบ การจัดการเรียนรู้บนฐานความต้องการของผู้เรียน.” ใน การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. หน้า 49-58. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปุ่นทริกา นิลพัฒน์. (2558). สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- รณชัย ธรรมราช. (2567, พฤษภาคม 23). ผู้อำนวยการโรงเรียนนายมิวิทยาการ. สัมภาษณ์.
- วนิดา สร้อยจิต. (2567, พฤษภาคม 23). ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนายมิวิทยาการ. สัมภาษณ์.
- วารุณี ผลเพิ่มพูล และชูชีพ ประทุมเวียง. (2556, กรกฎาคม - ธันวาคม). “ทำการศึกษาสมรรถนะของ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3.” วิจัยและประเมินผลอุบลราชธานี. 2(2) : 66.
- สถาพร ทิมา. (2563). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในยุค 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ. (2566). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566**. อุบลราชธานี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3. พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2563). **แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563 –2565)**. ม.ป.ท.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **แนวทางการยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติพื้นฐาน (O-NET)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา (สกศ.).

สุกิจ จันทบาล. (2567, พฤษภาคม 20). ผู้อำนวยการโรงเรียนอำนาจเจริญ. สัมภาษณ์.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities.” **Educational and Psychological Measurement**. 30(3) : 607-610.

อภิสิทธิ์ ต้องสู้. (2567, พฤษภาคม 27). ผู้อำนวยการโรงเรียนเสนางคนิคม. สัมภาษณ์.

เอกพงศ์ บัวชุม. (2567, พฤษภาคม 20). ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอำนาจเจริญ. สัมภาษณ์.